

ТА СТОРОНА – ІСТОРІЯ ТОЛКАЧОВОЇ ТАЇСІЇ ВАСИЛІВНИ

Друга світова війна – жахлива подія, що охопила весь світ, принесла величезну кількість жертв і втрат. Про неї ми дізнаємося на уроках історії, з підручників, різних публікацій, через СМІ в дні пам'яті тощо. Сьогодні мова піде також про Другу світову війну з позиції її свідка та учасника – Толкачової Таїсії Василівни. Для написання цього доробку був використаний усноісторичний метод, а саме біографічне інтерв'ю пані Таїсії, що розмішене на сайті «Та сторона. Усна історія військовополонених та остарбайтерів» (<https://tastorona.su/>).

Таїсія Василівна розповідає про часи свого безтурботного дитинства до війни, де все легко і просто. Всі дійові особи її розповіді в той період це її сім'я та друзі. З початку війни фарби її розповіді згущуються, помітно що для героїні настає важкий час, страх смерті, страх втрати близьких людей. Пані Таїсія наголошує на своїй комсомольській приналежності та вважає себе інтернаціоналісткою, для якої було неприйнятно та незрозуміло поділяти людей за національною ознакою. Справжнім шоком для неї було вбивство євреїв в Генічеську, звідки вона була родом. Згідно її розповіді в Генічеську було багато євреїв, котрі були її знайомими, друзями родини, з її слів вони були «звичайними порядними мешканцями», але з приходом війни їх життя обірвалося.

Це не вкладається в світогляд пані Таїсії, вона не може зрозуміти за що їх катували та знищували. Але доля Таїсії Василівни також була важкою, а випробування війною лише починалися. Так, вона потрапляє на примусові роботи до Німеччини, де на неї чекали нелегкі часи: «життя було важке і темне, робота з ранку до ночі, постійний нагляд, ніякої свободи, ніякого життя, ніяких свят і звісток від рідних». Надії на спасіння були пов'язані з домом, поверненням на рідну землю. Коли в 1946 р. наша оповідачка повернулася додому, легким та світлим її життя не стало, на неї чекало нове випробування від радянського режиму, що постало в досвіді голоду та виживання родини.

Аналіз цієї історії, наштовхує на багато тем для роздумів, це і сила духу, виживання в тих умовах, де вижити було неможливо, любов до Батьківщини, людські відносини, деталі життя людини в умовах війни тощо, але найголовніше що показує нам ця історія – це як людина, пройшовши такі тяжкі випробування змогла вижити, змогла донести до слухачів свій досвід та показати як залишатися людиною в неймовірно складні та екстремальні часи.

Бороденко С.
НТУ «ХП»

АНТИКОРУПЦІЙНІ ПРАВОВІ НОРМИ ЗРАЗКА ХVІІІ СТОЛІТТЯ (НА ПРИКЛАДІ КОНСТИТУЦІЇ ПИЛИПА ОРЛИКА)

Боротьба із економічними зловживаннями в Україні нараховує тривалий час свого існування. Одним з найяскравіших спроб законодавчо запобігти злочинному використанню службовими особами свого посадового становища з метою особистого збагачення є Конституція Пилипа Орлика 1710 р.

Передусім слід відзначити, що «Пакти й конституції законів та вольностей Війська Запорізького» позбавляли гетьмана доступу до державної скарбниці, а полковників до скарбниць полків. Пилип Орлик планував провести ревізію старшинських земель. Спеціально призначені комісари мали здійснити перепис усіх маєтностей, якими були наділені державні службовці. Стаття 10 застерігала старшину, від використання своїх посад задля визиску козаків, селян і ремісників.

Особливо негативно у документі характеризується хабарництво. Окрема норма застерігала, «щоб Ясновельможний гетьман жодними подарунками не спокушався і не призначав за хабарі на полковничі чи інші військові або посполиті посади». Заборонялася купівля посад, оскільки «всілякі утиски та здирства бідним людям походять здебільшого від владололюбних накупив». Для ліквідації такої корупційної практики, гетьман зобов'язувався слідкувати за тим, щоб усі посади, особливо полковницькі, були виборними. Стаття 13 гарантувала Києву та іншим містам збереження самоврядування згідно з Магдебурзьким правом, захищаючи таким чином міщан від зловживань місцевої аристократії. У двох останніх статтях Конституції пропонувалося скасування податків з селян, які за свій кошт утримували гетьманські компанійські та сердюцькі полки. Стаття 16 зобов'язувала гетьмана пильно слідкувати, щоб ринкові комісари не збирали з ярмаркових торговців таких високих податків, «через які неможливо взагалі убогій людині вільно з'явитись на ярмарок».

Таким чином, аналіз змісту Конституції Пилипа Орлика дозволяє стверджувати, що в документі було закладено прогресивні антикорупційні заходи: виборність посад, зменшення податкового тиску та фінансовий контроль.

Васильєв О.
ВІТВ НТУ «ХП»

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЧИ ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ?

Офіційно в Україні 9 травня вважається Днем перемоги над нацизмом та є державним святом. Сьогодні соціологи підтверджують, що серед українських